

SIDEMONTÖÖR

Pea tu, teekäija, korraks maantee ääres ja kuula, kuidas undavad telefonitraadid. See on nagu kulse, kuhugi kaugetele. Olete võib-olla märganud, et igal aastajal kostab see undamine isemoodi. Mõnikord tundub mulle, nagu kaiguks seal mõõda traati jooksvate kõnede kõmin.

Ma ei küsinud Alfred Siimult, kuidas selle kõigega tema arvates on. Võib arvata, et kolmkümmend kaks aastat sidetehnikas töötanud mees seda muusikat kõige paremini tunneb. On ju ilmas asju, millest omavahel ei räägita, vaid mida tuntakse.

Alfred Siimul algas töömehe-tee nii.

«Tabiveres, Voldits, seal on mu sünnikoht. Pärast armeest tulekut olingi Voldits aasta rahvamaaja juhataja. Üks sõberpoiss oli aga sides. Tema ütles: «Tule ära!»

Või nagu ütleb tuttav ajakirjanik Haapsalust, kes ka kord kultuuritööl oli: «Tulin ära, kui pidin päris püksata jääma.» Aga üldiselt pole asi vist niivõrd pükstes, kui võrd kutsumuses, oma koha leidmises elus.

Sellest ajast on kuskil sissekanne: «Määratud Tartumaa Liinitehnilise Sõlme tööliseks.» See oli 12. veebruaril 1948. a.

Piki Tartu—Tallinna raudteed kulges kunagi väga tähtis magistraalliin. See oli nii tähtis, et mõnikord löödi südaööselt maast lahti, mida praegu enam kuuenda järgu sidemontööri Siimuga naljalt ei juhtu.

Moskoast ja Tallinnast käisid järjest kontrolliljad.

Tartust Tapani on tee väga tuttav. Siis liiguti hobusega. Mõnikord kartis hobune rongi.

Hüppas nü, et kõik pulkad olid laiali, otsi siis neid. Vahel hoidsid küll suu kõrvall kinni, aga...

Hakkasid Tartust tulema. Tulid ja tulid, päev sai õhtusse. Juhtus, et lubati kuskil kööginurgas ööbida. Suvel oli liini remont, talvel käisid ja koputasid-jäälust ja härmatist traatidelt maha. Rashed, longus telefonitraadid võivad küll paljudele ilusana paista. Liinülevaatajale või -korrastajale, nagu teda kunagi nimetati, vaevalt küll.

Pikemat aega elas Alfred Siim Rakkes. 1959. aastal viidi Rakvere Liinitehnilise Sõlme koosseisu.

Mäletan, et Rakkes käis Siim ringi alati koos Hugo Mülleriga, kes oli samuti kauaaegne sidemees. Liikusid ringi, postitraud kaasas, larniga vormimütsid peas ja nahkpaunad üle öla.

Pärast sõda olid paljud telefoniliinid väga halvasti olukorras. Traate oli lihtsalt jätkatud. See kõik takistas ühenduse pidamist. Termilpadruniga ostte keevitamine oli juba sootuks midagi muud. Mehed andsid mõista, nagu oleks kord niisugune padrun säärsaapasse kukkunud. «Selle aja jooksul on igasuguseid asju juhtunud,» ütleb Siim selle peale lühidalt.

Mõnikord sai päev otsa kunniga postiauku raiuda, kui juhtus paene maa. Nüüd pane masinale paepuur otsa ja muudkui lase. Ega erim niisuguseid piirkondigi ole, nagu oli tookord. V jaoskond hõlmab nüüd peaaegu kogu endise Väike-Maarja rajooni. Venevere, Luusika, Anguse, Puhmu, Kullenga — kus küll pole tööd teha tulnud! Aga nüüd toob buss või auto inimesed hommikul tööle ja viib õhtul tagasi. Poeg on kõrval ametit õppinud, ent tema on lisaks veel autojuht. Tal on ees armeeteenistus. Ohuliniide asemele tuleb juurde järjest rohkem kaabellaine. Need on head küll, kui korralikult tehtud, aga kui nõõkima hakkavad, siis... Suurem häda on selles, et moodsad polüetüleeniga kaetud kaablid ei ole kuigi niiskuskindlad. «Mäletad, kuidas Triigis oli, võtad lahti, vesi soliseb,» ütleb Siimu töökaaslane.

Rakke teeristi lähedal tahab ülespanemist poolanker-kaabelpost. See tähendab, et asulast välja toodud kaabel ühendatakse seal ohuliniididega. Rakke automaattelefonijaam sai kahesajajumbrise laienduse. Tööd jätkub seal veel türiks ajaks.

Valdo EINMANN
Enno KAPSTASE foto